

דף סו.

עין משפט א.

יו"ד סימן רפז סעיף עט

עמ' צה. המשחרר את עבדו עובר בעשה ד"לעולם בהם תעבודו". מ"מ מותר לשחרר עבדו לדבר מצוה, אפי' היא מדבריהם כגון שלא היו בביהנ"ס עשרה ומשחררו להשלים מנין וכן כל כיוצא בזה.^ז
ה"ה שפחה^ק שנוהגין בה העם מנהג הפקר כופין את רבה ומשחררה, כדי שתצא ויסור המכשול.

עין משפט ג.

אח"ע סימן פה סעיף ב

ב. נכסי צאן ברזל^ר הם נכסים שהכניסה לו וקיבל הוא עליהם אחריות בפירוש, וגם שמו אותם בדמים^ש, ואף שיש חולקין וסוברין דמאחר שכתבן בכתובה הם כבר נצ"ב מ"מ דעת השו"ע כדעה ראשונה דבעינן גם ששמו אותם.

ג. בנצ"ב אם הם מתו או אבדו או נגנבו או הותירו או פחתו, הכל על אחריותו.

ד. ת' נכסי מלוג הם נכסים שאינם תחת אחריותו, וע"כ אם פחתו או נגנבו או הותירו הכל לה, שאין לבעל בהם אלא אכילת פירות, ואם

ק. מלשון זה משמע אפי' שפחה גמורה אם נוהגין בה מנהג הפקר משחררה, אבל בטור משמע דוקא בחציה שפחה וחציה בת חורין שאינה ראויה לא לעבד ולא לבן חורין, אבל לא בסתם שפחה שראויה לעבד, אבל רבינו ירוחם כתב כדברי המחבר. ש"ך ס"ק ק'.

ר. יבמות ס"ו ע"א וכתובות ע"ט ע"ב. ואם היא רוצה שישומו אותן ויהיה באחריותו והוא אינו רוצה הדין עמו, ומי יכופו כ"כ הריב"ש, ואף דמאיגרת הרמב"ם משמע אחרת, מ"מ אולי שם מדובר דכבר קיבל אחריות, ודוחק שהרי הלזה קימ"ל דיכול לפרוע בתוך זמנו וא"כ הבעל יכול לחזור בו. עיין בח"מ ס"ק ז'.

ש. הטור בשם בעל העיטור.

ת. לשון מלוג מליגה שתולש השיער ומשאיר הראש, כלומר משאיר הקרן.

א. ואף דגם נצ"ב הוי כבעלים עמו צ"ל דחייב, מכיון שהתחייב בפירוש כ"כ הב"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

פשע הבעל בנ"מ פטור, דהיא נקראת עמו במלאכתו והוי פשיעה א בבעלים.

ה. קרקע של נצ"ב אין ב יכול למכרה משום שבח בית אביה, וה"ה קרקע שהעמיד לה לכתובתה אינו יכול למכרה. וקרקעות אלו באחריותו.

עין משפט ד. אה"ע סימן פה סעיף טז

ל. עבדים ובהמות נ"מ חייב הבעל במזונותיהם ופירותיהם שלו, לפיכך ולד שפחה וולד בהמה א לבעל הם. ואם נתגרשה האשה ורוצה לתת דמים ולקחת ולד השפחה, שומעין לה מפני שבח בית אביה.

עין משפט ה. אה"ע סימן פה סעיף ב
עין לעיל עין משפט ג

ב. אך דמים וסחורות שקיבל עליו באחריות והם צ"ב, יכול להשתמש בקרן אמנם מוסיף שלישי בהם ע"פ דין התלמוד, אבל דברים שאינו רשאי למוכרם כגון קרקע משום שבח בית אביה, פוחת חומש. כ"כ בח"מ ס"ק ב'.

ג. יבמות ס"ז ע"א, וכתב הרא"ש דכל זה רק בעדיין האם קיימת, אבל אם מתה האם הולד נכנס תחת האם בתור קרן. וולד וולדיהם קנה הבעל מכ"ש עד עולם, כ"כ הח"מ והוסיף דמ"מ אם נגנב הולד אין כפל לבעל דלא זיכו לו חכמים אלא הוא לאשה דזה פירא דפירא, וצ"ע למה השו"ע השמיט דינים אלו דאף שלא דנים היום כפל מ"מ נפ"מ דאם האשה תפסה הכפל, אין הבעל יכול להוציא מידה וצ"ע. ומלשון השו"ע משמע דוולד בהמה אין זה שבח בית אביה מדנקט ולד שפחה בלבד, וכן הוא מפורש בח"מ ועיין בס' פ"ח סעיף ג' וצ"ע.

ד. כתובות נ"ה ע"ב מרב יהודה שם, וכאן השו"ע נמשך אחרי לשון הטור דאף בולד בהמה שייך שבח בית אביה, אך בסי' פ"ה פסק דרק בולד שפחה איכא שבח בית אביה ולא בולד בהמה, וכך פסק הרמב"ם ורש"י, ועיין בק"נ על הרא"ש אות צ' פרק ח'. כך העיר הח"מ.

דף סו:

עין משפט א.

אה"ע סימן פה סעיף ג.

ג. ד. היכא שהאשה אומרת אני רוצה ליטול כלי שהבאתי, והוא אומר מעות אני נותן לך, שומעין לה, והוא שראויין מעין מלאכתן הראשונה, וה"ה לוולדות של שפחה^ד ובהמה של נ"מ, ששומעין לה משום שבח בית אביה.

עין משפט ד.

יו"ד סימן רכז סעיף לה

לח. מז. עבדים של צאן ברזל יוצאים בראשי אברים לאיש, אבל לא לאשה, ושל נכסי מלוג אין יוצאין לא לאיש ולא לאשה דהוי כשל שותפין.

עין משפט ה.

אה"ע סימן צ סעיף יד

יד. כח. הבעל^ה אינו רשאי למכור נצ"ב גם כשהם מטלטלין, אבל מ"מ אם מכרם הוי מכר,^ו היות ויכול לכלותן לגמרי, משא"כ קרקע צ"ב לא הוי מכר. וי"ח דמכרו בטל גם במטלטלין.

הגה: כט. בגדי אשה דינם כנ"מ ואם מכרם מכרו קיים לכו"ע. ואם הוא טוען שברשותה עשה, או נתן לה דמיהם^ז, נאמן בשבועה.

הגה: ל. גבה הבעל קרקע בחובו מן הגוי, אם אין אפשרות לגוי לפדותה, הוי כקרקע שלו והופך לשעבוד כתובת אשתו, ואין הבעל יכול

ה. רמב"ם מבריייתא שם.

ו. ולפ"ז כתב הח"מ דצ"ע בקרקע נ"מ דהרי שייך בו טעם זה, ומדוע לא הוי מכירה.

ז. ודוקא היכא שהלוקח אינו לפנינו אבל אם הוא לפנינו מחזיר לאשה דהיא מוחזקת בכגדיה ובנ"מ שלה. ח"מ. מגוף תשובת הרשב"א.

ח. אף דיש לו רשות לגוי לפדות אם קדם הבעל והחזיק בקרקע זו ע"י שהכניס בה פועלים לבנות ולנטוע, או דיורין לבתים, הוי כגבוי ביד הישראל ואין הבעל שוב יכול למכור, כ"כ הח"מ מגוף תשובת ת"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

למוכרו^ה, אבל אם יש לגוי אפשרות לפדות הקרקע הוי כמטלטלין ויכול הבעל למוכרו.

יו"ד סימן שמט פעיף ג

עין משפט ו.

ג. ד. היו אביו ואמו זורקים על המת דברים, מצוה להציל^ט אם לא נגעו במטה הנקברת עמו^י.

הגה: וחייבים המצילים אותם בשמירתן, ואם חזרו ונתנו אותם לאביו או אמו של המת זרקום עליו שוב ונאסרו, חייבים לשלם דהוי כזרקן למקום גדודי חיה ועוף שלא קיים מצות השבה^כ.

הגה: הדף שטיהרו עליו המת לא נאסר, שלא נתנו אותו שם על דעת לקבור אותו עמו.

ט. מברייתא בסנהדרין מ"ח ע"א וכרשב"ג.

י. היינו המטה הנושאים אותו בה לקבורה. ש"ך ס"ק ה'.

כ. מתשובת מהר"ם. ואם נגעו אסורים מדרבנן משום דמיחלפי בתכריכי המת ויאמרו גם תכריכי המת מותרים. באר הגולה.

ל. מקידושין מ"ב ע"א. ומה שרצו לחלוק הגדולים כי אינם רוצים לטרוח עבור הקטנים ולהיות השבח לאמצע. סמ"ע ס"ק א'.